

Jókai Mór: A kőszívű ember fiai

I. rész

Részlet A temetési ima c. fejezetből

„...Ott összetevé kezeit, és elkezdé az imát:

"Minden élőknek és holtaknak igaz bírója, nagy Isten!

Hallgasd meg ez órában a mi könyörgésünket...

Íme, ragyogó földi pompával közeledik a te szolgálid egyikének hamva márványüregéhez, míg lelke ugyanakkor meztelenül, reszketve, halaványan áll a csillagok határán, és bebocsátást kér az égbe...

Mik vagyunk mi, hogy ilyen fénnel távozzunk a világból? holott a férgek a mi testvéreink, s a göröngy a mi anyánk...

Egyetlen jótettnek emléke jobban világít miutánunk, mint ezer fáklyának lobogása, s a honfiak néma áldása jobban ékesíti koporsónkat, mint minden címerek és érdemrendek.

Ó, én uram, légy irgalmas azokhoz, akik életükben az irgalmat nem ismerték soha.

Ne kérdezd az előtted reszkető lélektől fölöttébb szigorún: »Ki voltál? Ki kísért idáig? Mi hangzik onnan alulról utánad?«

Ne engedd a földi párát tovább hatni a föld felhőinél; legyen az átok vagy magasztalás. Te magasan állsz mindazok fölött.

Mert ki védné meg, ha nem a te végtelen irgalmad a föld hatalmasát, midőn dicsőségéből levetkőzve előtted áll, és rettentő kérdéseidre felel:

- Segítéd-e a nyomorultat?

- Nem!

- Fölemelted-e az elesettet?

- Nem!

- Oltalmazója voltál-e az üldözöttnek?

- Nem!

- Hallgattál-e a kétségbeesők könyörgéseire?

- Nem!

- Törülted-e le a szenvedők könnyeit?
- Nem!
- Kegyelmeztél-e a meggyőzötteknek?
- Nem!
- Szeretettel fizettél-e szeretetért?
- Nem! nem! és mindörökké nem!

És ha kérdezed a föld hatalmasától, ki fegyvertelenül áll előtted: »Mire használtad a hatalmat, amit kezedbe adtam? Boldogítottad-e a milliókat, akik rád voltak bízva? Építettél-e az utókor számára, mely téled várta jövőjét? Igazán szolgáltad-e hazádat, vagy porban csúsznál idegen bálvány előtt? Éltél-e a te nemzetednek, vagy eladtad annak oltárait, melyen az én nevemnek áldozatai füstölögtek?« Mit feleljen akkor? Kihez forduljon akkor? Mely címerével, mely érdemjelével takargassa be keblét akkor? Kit híjon segítségül, kit pátrónusául? Mely király, mely császár védelmezi meg őt ottan, ahol sár és hamu minden arany, melyből korona készül?..."

A pap arca kipirult, és termete fölmagasodott, gyér hajfürtjei, mintha repülni akarnának vele, lebegtek megrázott feje körül; a teljes című gyülekezet háta borsózott a hallottaktól.

"...Ó, uram - folytatá a pap imáját -, gyakorolj irgalmat az igazság helyett! Ne tekintsd, mi volt a halandó ember, de számítsd be neki azt, hogy homályban élt, nem látott téged.

Ne vesd mérlegre hibáit és botlásait; számítsd be neki, hogy ő hitt abban, hogy jó tetteiért, amidőn vétkeznek.

Bocsáss meg neki az égből; valamint azok megbocsátnak neki, akik ellen vétkezett itt a földön.

Töröld el munkáinak emlékét, hogy ne legyen, amiről reá visszaemlékezzenek.

S ha bűnhődnie kell a vétkezőnek, ó, uram, ha engesztelhetetlen vagy egy bevégzett élet rossz művei iránt; ha nem bocsátod magad elé súlyosan terhelt lelkét megtisztítlanul, add, hogy legyen az ő vezeklése az, hogy lelke, mely most már mindent világosan lát, és nem tükörből többé, térjen vissza a földre, és szállja meg gyermekeit, hogy mindaz, ami az apának bűne volt, forduljon meg, és legyen a fiakban erény és dicsőség; add, hogy a haza földje, mely koporsója volt, amíg élt, legyen ringató bölcsője, midőn halva fekszik benne!

Hallgasd meg, Uram, a te szolgálóknak imáját, Ámen..."